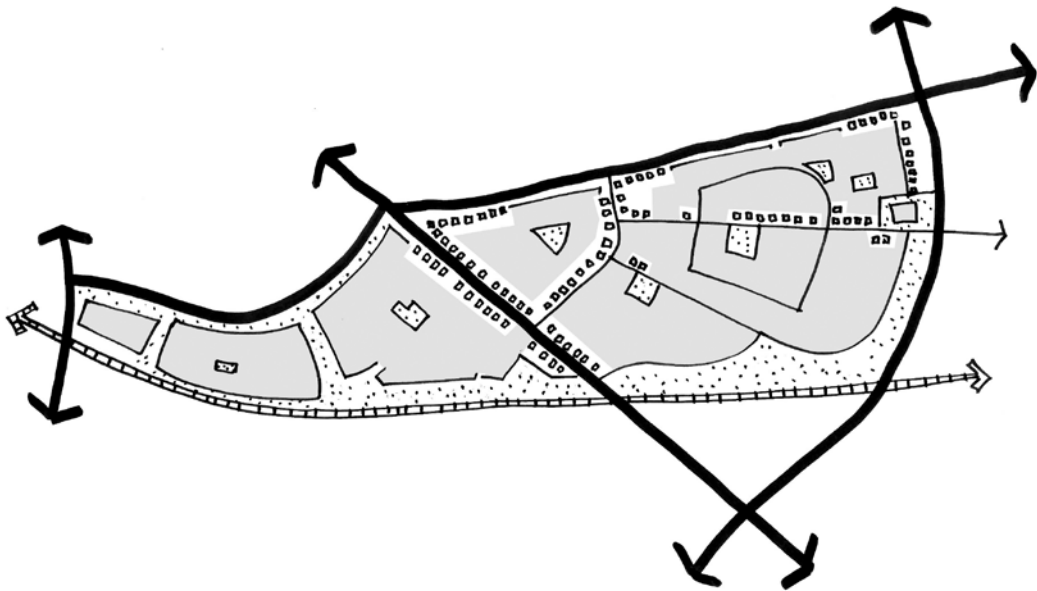
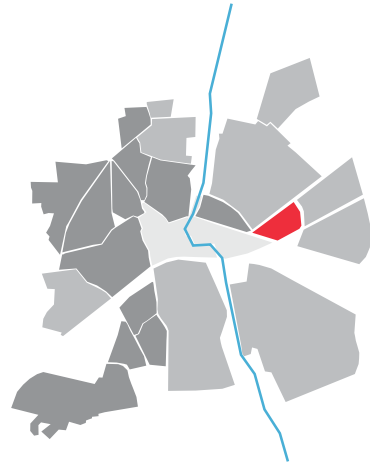

* Losse boerenlintjes en strakke nieuwbouw
gebroederlijk naast elkaar.

Osseveld West

> De ruimtelijke opbouw
van Osseveld West: elk
buurtje heeft zijn eigen
groene kern.

Al in 1652 wordt de naam 'Ossevelt' gebruikt voor een plek waar turf werd gewonnen in het veen. De naam verwijst dan ook naar een deel van het grotere 'Apeldoornse Veld': een moeras-sig en venig overgangsgebied tussen de laaggelegen IJsselvallei en het begin van de zanderige stuwwal van de Veluwe.

> Terug naar de basis met een huis aan een straat

> De Dennenkamp in 1979. Toen nog een veldweg buiten de stad. Twintig jaar later een straatje in de wijk.

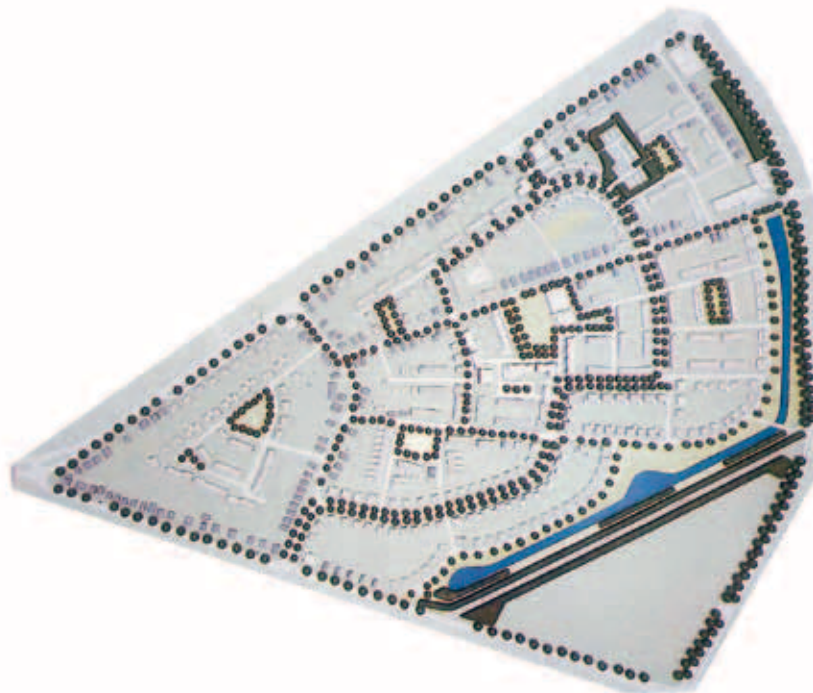
Na de ontwikkeling van De Maten werd voor de uitbreiding van de stad vanaf de jaren tachtig gekeken naar de laatste 'taartpunt' van de cirkelvormige stad die nog niet bebouwd was: het stuk tussen de Zutphensestraat en de Deventerstraat. In het 'Structuurplan voor het stedelijk gebied' uit 1990 werd de stadsuitbreiding concreet gemaakt door uitbreidingsplannen voor Woudhuis, Osseveld, Zonnehoeve en Zuidbroek (als reservelocatie) vast te leggen.

Bij het ontwerp van die nieuwe woongebieden werd expliciet gesteld dat er meer aandacht moest zijn voor de kwaliteit van het stedenbouwkundig plan en de architectuur van de woningen. Ook de inrichting van de openbare ruimte werd meer ontworpen in samenhang met het stedenbouwkundig plan. In wezen is dit vergelijkbaar met de manier waarop het vooroorlogse uitbreidingsplan voor Zuid of de Metaalbuurt is aangepakt. Het was de bedoeling om de nieuwe wijken een heel eigen karakter te geven, maar ook om te leren van lessen uit het verleden. Zo werd van de wijken uit de jaren zestig vooral de ruime wijkopzet en het straatgerichte wonen gewaardeerd. En van de jaren zeventig en tachtig was het bouwen in kleinere eenheden met een eigen karakter een waardevolle les.

Die insteek is goed herkenbaar in de opzet van Osseveld West. De stadsuitbreiding werd geen bloemkool zoals in De Maten, maar de gemeente ging ook niet terug naar de hoogbouw of de sobere stempels uit Zevenhuizen. Het plan werd een tussenvorm. Een heldere hoofdstructuur in de vorm van een ringweg (Anna Bijnsring) en een al bestaand lint als centrale as (Veenhuizerweg). Langs deze ring en de buitenranden van de wijk werden vrijwel alleen woningen met een tuin gebouwd.

Hoewel de naam doet vermoeden dat Osseveld West en Osseveld Oost één groot samenhangend gebied is, is dat in ruimtelijke zin niet zo. Dat ze onderling verschillend zijn, is vooral het gevolg van de ontwikkeling in twee delen. Osseveld West is nog een typische jaren tachtig wijk: eenvoudig van opzet en weinig experimenteerdrang in de architectuur. Tien jaar later is bij Woudhuis en Osseveld Oost het de bloeitijd van de conceptuele stedenbouw, waarbij thema's als inspiratie dienen om zowel de wijk als de architectuur van de woningen vorm te geven. Osseveld West is zo bezien het bescheiden zusje van Osseveld Oost.

> Het stedenbouwkundig plan voor Osseveld zoals dat in het structuurplan uit 1990 was opgenomen. De wat geïsoleerde ligging tussen de Deventer- en Zutphensestraat blijkt ook uit de manier waarop het gebied volledig los van zijn omgeving werd afgebeeld.

> Weelderig groen tussen zuinig grijs

Beeldbepalende ingrediënten:

- ★ Ring, as en rand: de drie hoofdingrediënten van Osseveld West
- ★ Een gezichtje onder een petje
- ★ Grijs dat soms grauw wordt

Ring, as en rand: de drie hoofdingrediënten van Osseveld West

Osseveld West bestaat vooral uit woningen met een tuin. De woningen verschillen onderling wel in architectuur, maar geven weinig vorm aan de wijk als geheel. Daarom bestaat Osseveld West ook uit een aantal duidelijke stedenbouwkundige elementen, die de min of meer gelijke woningen ordenen en structuur aanbrengen.

De Anna Bijnsring vormt de hoofdonthulling door de wijk en staat stevig in de bomen. Alle woningen langs de ring staan met hun voorkanten naar de weg gericht, op vaste afstand van de weg en van elkaar. De woningen worden vaak een aantal keren herhaald, waardoor er reeksen zijn van huizen met witte, gele of grijze bakstenen.

De oude Veenhuizerweg was voor de aanleg van de wijk een bebouwingslint met boerderijen en burgerwoningen uit de jaren dertig. Net als later in Osseveld Oost, is zowel de weg als de bebouwing opgenomen in de wijk. De weg vormt daarmee een rechte lijn door de wijk en loopt door in Osseveld Oost. Aan deze as is een centraal wijkpark gekoppeld met daarin ook een school.

Osseveld West ligt met de buitenranden langs belangrijke invalswegen en langs het spoor: plekken waar veel mensen de stad binnenkomen. Langs die randen zijn grote rijen met dezelfde woningen gebouwd die de wijk afschermen van de omgeving. Een uitzondering vormt de Zutphensestraat waar de al aanwezige bebouwing is ingepast. De eenduidige buitenranden zijn niet alleen bedoeld om een binnengebied af te schermen; ze bepalen ook het gezicht van de twee belangrijke hoofdwegen Deventerstraat en Zutphensestraat.

Een gezichtje onder een petje

Osseveld West bestaat voor een groot gedeelte uit reeksen twee-onder-een-kappers. Ze staan vaak dicht op elkaar, waardoor de bebouwing soms bijna een gesloten wand vormt en er in de straat weinig zicht is op het groen van de achter- en zijtuinen. De woningen zijn opvallend vierkant, waarbij de breedte bijna gelijk is aan de hoogte. Op de meeste huizen zit een kap en in de voorgevel zitten op de eerste verdieping vaak grote ramen die als ogen de straat inkijken. Door de overstekende dakranden staat het dak als een petje op het huis.

> Ring: de Anna Bijnsring is stevig aangezet met bomen. De forse huizen die meedraaien met de weg zijn een bijna gesloten gevelwand, waardoor het groene beeld volledig door de bomen wordt gedragen.

> As: de oude Veenhuizerweg is opgenomen in de wijk. De oorspronkelijke agrarische bebouwing heeft nieuwe broertjes en zusjes gekregen, die voortbouwen op de belangrijkste kenmerken van het oude lint, zoals eenzelfde rooilijn, vorm en kleur gebruik.

> Rand: de Deventerstraat. De gesloten gevelwanden van de lage bebouwing langs de parallelweg schermen de wijk af van de omgeving. Oudere bebouwing staat haaks op de weg, nieuwe parallel eraan.

> De buitenkant van Osseveld West richting het spoor: spierwitte woningen contrasteren met het weelderige groen van de natuurzone.

> Door het contrast tussen het sappige, weelderige groen en het strakke, 'zuinige' grijs en geel van de woningen krijgt de wijk een eigen beeld, dat in mooi contrast staat met het veel exotischer vormgegeven Osseveld Oost.

> Bescheiden hoogbouw in de vorm van een klein torentje van vier verdiepingen markeert de ingangen van de wijk.

> Een strak en helder beeld maar ook wat flets door het vele grijs van de straat, stoepen en woningen.

De woningen zijn qua vorm geïnspireerd op jaren-dertig-woningen. Wel anders is de materiaal- en kleurkeuze: veel wit en geel, veel lichte steen. Ook de detaillering is minder verfijnd. Het is nu veel duurder om ingewikkelde details zoals bijzondere baksteenverbanden of aparte raamvormen te maken dan tachtig jaar geleden. Ramen zijn in Osseveld West dan ook echte 'gaten' in de gevel. Het baksteen of stucwerk loopt eromheen door. Bij de woningen met een plat dak is de bovenste (derde) verdieping kleiner dan de twee verdiepingen eronder, zodat ze qua verhouding toch nog aansluiten op de huizen die als derde verdieping een kap hebben.

De woningen vormen steeds nette reeksen, waarbij dezelfde woning in dezelfde materialen en kleurstelling herhaald wordt. De woningen voegen zich hierdoor geruisloos in het grotere geheel en vallen als losse woningen bijna niet op. Dit betekent dat wijzigingen in de gevel van een enkele woning nauw luistert. Het komt vreemd over als één gevel een heel andere kleur en textuur krijgt door hem bijvoorbeeld te stuken, terwijl de rest van de familie uit baksteen bestaat. Hoogstens is een andere kleur voor de kozijnen mogelijk zonder te veel uit de toon te vallen.

Grijs dat soms grauw wordt

Osseveld West heeft een sobere en vooral functioneel ingerichte openbare ruimte. Dat heeft als voordeel dat het in al zijn eenvoud heldere straatbeelden oplevert. Het nadeel is dat het grijs van de straten op sommige plekken wel erg dicht bij het grijswit van de gevels komt, waardoor het geheel soms grauw oogt. Wanneer de woningen een andere kleur dan grijs/wit hebben, speelt dat veel minder. In het oude lint bijvoorbeeld verdraagt de donkere kleur van de baksteen van de gevel zich beter met het grijs van de straat. Hier is het contrast tussen straat en gevel groter.

Groene tuinen zijn essentieel om te voorkomen dat het grijs van de straten overvloedig in het grijs van de gevels. De bomen in de straat helpen daar ook bij. Door het groen van de bomen lichten de woningen erachter op en ontstaat er een prettig en fris kleurcontrast. Bij straten zonder bomen moet de voortuin deze rol overnemen. Daarom zijn erfgrenzen vaak afgezet met slechts een laag muurtje waaroverheen de beplanting groeit. Woont u in een grijze straat? Zorg voor voldoende groen in uw tuin als tegenwicht en plant eens een extra boom of struik.

> Typische Osseveld-huizen: grote geschakelde twee-onder-eenkappers. Fors van maat, grote dakvlakken met overstekken, in reeksen geschakeld en met een dikke dakrand.

Tip!

- ★ Wees terughoudend met kleur. Het overwegend witte en lichte palet van de steen verdraagt zich moeilijk met felle kleuren.
- ★ Houd het groen van de tuinen in stand, zo loopt het grijs van de straat niet direct door in het grijs van de gevels.
- ★ De kappen zijn dominant. Plaats dakkappen aan de achterzijde en houd ze klein.